

MINISTERIET FOR FAMILIE-
OG FORBRUGERANLIGGENDER
Fødevarestyrelsen

KONTOR FOR HUSDYRSUNDHED

04.10.2006

J.nr.: 2006-20-261-03241/ SKL

Det talte ord gælder.

**Tale til Samråd den 11. oktober 2006 om dyrevelfærdskontrol-
rapporten for 2005.**

Samrådsspørgsmål D:

”Vil ministeren redegøre for, hvilke tiltag regeringen vil tage for at forbedre den helt uholdbare dyrevelfærdssituation, som fremgår af den seneste rapport om dyrevelfærd, jf. FLF alm. del – bilag 631?”

Indledning

I september udgav Fødevarestyrelsen den årlige, samlede rapport over resultaterne af kontrollen med dyrevelfærd i 2005.

JMs lovgivning

Som bekendt er lovgivning på dyrevelfærdsområdet Justitsministeriets ansvarsområde.

MINFFs kontrol

Bortset fra den kontrol af dyr under landevejstransport, der udføres af politiet, varetages kontrollen med overhol-

delse af dyrevelfærdsbestemmelserne af Fødevarestyrelsen, der hører under mit område. Fødevareregionerne kontrollerer derfor både forholdene i besætninger og forhold vedrørende transport, blandt andet i forbindelse med dyr, der transporteres til slagterier og samlesteder.

Beskrivelse af talen

Jeg er derfor glad for at have anledning til at redegøre for den kontrol, der er udført i 2005, og jeg vil gerne starte med at give et overblik over de væsentligste resultater fra rapporten.

Derefter vil jeg beskrive en række af de initiativer, som er i gang for at effektivisere kontrollen yderligere i fremtiden.

Kontrollen i 2005

Der blev i 2005 udpeget 5% af alle besætninger med over 10 landbrugsdyr og heste til velfærdskontrol. Det har resulteret i 2.305 kontrolbesøg i besætninger med kvæg, svin, får, geder, heste, mink, høns, slagtekyllinger og andet slagtefjerkræ.

Risikoparametre, udpegning

Nogle af besætningerne er udpeget på baggrund af risikoparametre. I 2005 var risikoparametrene blandt andet væsentlige overtrædelser af mærkningsbe-

stemmelserne, besætningsstørrelse, og medicinforbruget i besætningen.

Kvæg og svin

Kvæg og svin tegner sig for to tredjedele af alle besøgene, og har derfor særlig interesse.

Kvæg

Der blev udført kontrol med 844 kvægbesætninger i 2005. Der blev i den forbindelse indskærpet i alt 504 forhold, hvor de fleste drejede sig om kalve over to uger, der ikke til enhver tid havde adgang til vand.

Antallet af indskærpelser er stort set det samme som i 2004, og det er også typisk de samme forhold, der overtrædes.

Derimod er antallet af anmeldelser til politiet ca. dobbelt så stort som i 2004. 28 kvægbesætninger blev meldt til politiet i 2005, mod 13 besætninger i 2004.

Den overtrædelse, der hyppigst blev anmeldt, var kalve, som stod i en enkeltboks, hvor de ikke kunne se eller røre andre kalve, og det er også det forhold, der tegner sig for den største del af stigningen i antallet af anmeldelser. Reaktionen på konstaterede overtrædelser er blevet skærpet på området, så hvor der i 2004 blev politianmeldt 1

gang, var der i 2005 12 anmeldelser til politiet

Ud over at der i en række tilfælde allerede havde været givet indskærpelser, og at man i disse tilfælde måtte gribe til en eskalerende myndighedsudøvelse, kan stigningen også i et vist omfang skyldes, at én af de risikoparametre, der blev brugt til udpegning af besætninger til kontrol i 2005 - men ikke i 2004 - , var store malkekvægsbesætninger. Sådanne besætninger har typisk opstaldet kalve under 8 uger i enkeltbokse.

Svin

Der blev kontrolleret 647 svinebesætninger, og i alt 1.053 forhold blev indskærpet. Det mest almindelige forhold, der blev indskærpet, var at svin manglede beskæftigelsesmateriale og rode-materiale, eller at der ikke var nok af det. Antal indskærpelser pr. besætning er faldet lidt i forhold til 2004, nemlig fra 2,2 til 1,6 forhold pr. besætning.

46 svinebesætninger blev anmeldt til politiet. Den mest almindelige overtrædelse var, at syge dyr ikke blev passet forsvarligt. Antallet udgør procentvis en lille stigning i forhold til 2004.

Andre dyr, besætninger

For de andre dyrearter er antallet af indskærpelserne for de fleste dyrearter faldet, og det antal besætninger, der er meldt til politiet, er på samme – relativt lave – niveau, som i 2004.

Transport

På transportområdet har der på slagterier været indgivet 124 anmeldelser til politiet vedrørende svin. Det er især problemer med ben og klove, der har givet anledning til anmeldelserne, det vil sige dyr, der er halte eller har knoglebrud.

For kvægs vedkommende har der været indgivet politianmeldelse i 169 tilfælde, og langt de fleste angår transport af højdrægtige dyr. Det er en stor stigning i forhold til 2004 – ca. 3 gange så mange. Det skal dog ses i sammenhæng med, at forbudet mod transport og slagting af højdrægtige dyr først trådte i kraft midt i 2004, og derfor var under indkøring i 2004.

På samlesteder blev der indgivet politianmeldelser i 27 tilfælde, og anmeldelsen angik i langt de fleste tilfælde søer, der var uegnede til transport på grund af skuldarsår.

Konklusion

Det er glædeligt, at der for nogle dyrearter er sket et fald i antallet af indskærpelser set i forhold til 2004. For andre dyrearter er antallet af indskærpelser imidlertid stort set uændret i forhold til 2004.

Antallet af politianmeldelser er for visse dyrearter også betydeligt.

Det er især iøjnefaldende, at der er mange overtrædelser der angår syge eller tilskadekomne dyr, der ikke passes forsvarligt eller som transporteres. Det kan og skal undgås ved tilsyn og rettidig indgriben, hvor den besætningsansvarlige sørger for passende behandling eller aflivning af dyret.

Jeg må konkludere, at der for flere dyrearters vedkommende er tale om en situation, der er uacceptabel. Der er derfor fortsat et stort behov for fokus på dyrevelfærden både i besætninger og i forbindelse med transport.

Effektivisering af kontrollen

Det er også nødvendigt til hele tiden at søge at effektivisere kontrollen. Netop derfor er der taget initiativer for den fremtidige kontrol, og jeg vil kort redegøre for de tiltag, som ligger i Fødevarerstyrelsens regi for tiden.

Handlingsplanen

Regeringen udarbejdede sammen med Dansk Folkeparti i december 2005 en handlingsplan for bedre dyrevelfærd, hvor der blev fastlagt initiativer, der skulle gennemføres for at styrke dyrevelfærden. På den baggrund er der igangsat en række tiltag for at bedre kontrollen.

Dyrevelfærdsrejseholdet

I juni i år blev der etableret et dyrevelfærdsrejsehold, som består af 5 dyrlæger og en jurist.

Rejseholdets folk har flere opgaver. De skal koordinere fødevareregionernes kontrolindsats for at sikre den størst mulige ensartethed i kontrollen i hele landet.

De skal også gennemføre landsdækkende kampagner, hvor der rettes en særlig kontrolindsats mod forhold, der har vist sig at give anledning til problemer. Det kunne f.eks. være særlig kontrol af indretningen af de transportmidler, der kommer med dyr til markeder.

I større dyreværnssager – især i sager hvor der muligvis skal ske en rettig-hedsfrakendelse – skal rejseholdet bistå politi og anklagemyndighed med sin

særlige veterinære og juridiske indsigt på dyreværnsområdet.

Og så skal rejseholdet sørge for information til dyrlæger, landmænd og dyreværnsorganisationer.

Egenkontrol / sundhedsrådgivning

Et andet initiativ, der følger af finansloven og handlingsplanen, er etablering af et system for egenkontrol med dyrevelfærd i besætninger. Det skal ses i sammenhæng med handlingsplanens målsætning om, at dyrevelfærd skal indgå i de offentligt godkendte sundhedsrådgivningsaftaler mellem praktiserende dyrlæger og besætningsejere.

Egenkontrol bør indgå i sundhedsrådgivningen, så dyrlæger bliver producentens rådgiver om dyreværnsforhold. Samtidig kan dyrlæger vejlede om de procedurer og den dokumentation, der er nødvendig for at sikre tilfredsstillende forhold i den enkelte besætning.

Gennemførelsen af vilkårene for egenkontrollen sker i samarbejde med branchen, og arbejdet vil munde ud i en fastlæggelse af indholdet og udformningen af egenkontrolprogrammerne.

Egenkontrol med dyrevelfærd forventes at blive en realitet ude i besætningerne i løbet af 2007.

Det faktum, at vurdering af velfærd systematisk indgår i producentens regelmæssige procedurer, vil efter min vurdering kunne medvirke til at undgå situationer med manglende opmærksomhed, eller manglende reaktion, på forhold, der skal rettes – f.eks. pasning af syge eller tilskadekomne dyr.

Derfor kan egenkontrollen blive et godt redskab til at bedre velfærdsforholdene i besætninger.

Data fra forarbejdningsvirksomheder

Det sidste tiltag, jeg vil nævne, er et pilotprojekt, som i øjeblikket pågår i Fødevarestyrelsen. Projektet handler om anvendelse af data for de dyr, der leveres fra besætninger til forarbejdningsvirksomheder, hvor de destrueres.

Et stort antal døde dyr i forhold til besætningsstørrelsen, eller et større udsving i antallet af dyr, som bliver leveret fra en given besætning, *kan* være tegn på dyrevelfærdsproblemer i besætningen.

Hvis man konstaterer store eller svingende leveringer, kan oplysningerne bruges som en af risikoparametrene for at udpege besætninger til velfærdskontrol.

Afslutning

Lad mig slutte med at opsummere, at det fremgår af rapporten for 2005, at der er behov for en forbedring af dyrenes forhold, både i besætninger og når de transporteres.

Med initiativerne i handlingsplanen, der inkluderer dyrevelfærdsrejseholdet, egenkontrol og sundhedsrådgivning på dyrevelfærdsområdet, og brug af data om dyr, der leveres til forarbejdning, er det hensigten at opnå størst mulig ensartethed og effektivitet i kontrollen. Samtidig er det overordentligt vigtigt, at producenterne løbende er opmærksomme på forhold af betydning for dyrevelfærden.

Med de tiltag, jeg har beskrevet, er det min opfattelse, at arbejdet for bedre dyrevelfærd yderligere vil blive styrket.

